

AȘTEFAN AGOPIAN

Sara

roman

Ediția a V-a

POLIROM
2024

Cuprins

Toamna anului 1703, Sibiu	5
Partea întâi. Vara anului 1703, Sibiu	47
Partea a doua. Vara anului 1703, Sibiu	155
Partea a treia. Adaosuri și resturi	227

În fața casei de un alb ușor prăfuit s-au oprit o clipă, Simon a putut spune:

— Poate nu e acasă! dar Theopomp se prefăcu a nu-l auzi, păși semeț și tiptil.

Baronul Casimir Spureck i-a primit într-o cameră întunecoasă și goală sau aproape goală, fiindcă era totuși mobilată cu o masă mică și destul de grosolană, de brad pe care nu se afla nimic. În spatele ei era un scaun fără spătar și pe scaunul acela s-a așezat baronul. Cei doi musafiri au așteptat să fie aduse alte două scaune, la fel ca primul. Simon s-a așezat și și-a bălăbănit picioarele în golul de sub picioarele lui, Theopomp s-a făcut covrig sub scaunul ce îi fusese oferit și și-a mijit ochii, blînd și parcă ușor adormit. Baronul și-a pus mîinile pe masă. Era înfășurat într-un cearșaf alb, pe care și-l aranjase ca pe o togă. În picioare avea sandale, a văzut Simon.

„Baronul era un bărbat mic și grăsuț și alburiu“, va spune Simon, își va aminti poate de amiaza aceea. „Fu adus un castron cu cireșe și frunze și codițe și așezat pe masă, apoi același servitor cu perucă și livrea a adus o farfurie de argint pe care era un morman de sîmburi. Am stat în tăcere și am privit cireșele, nu-mi venea să spun nimic. Nu fu poftit nimeni să mănînce, am înțeles că cireșele nu există decît în mintea noastră, că sînt o imagine. Baronul zîmbi și spuse:

— Ai dreptate, dar, cum nu putea să-mi citească gîndurile, cred că s-a referit la altceva, nu știu la ce.

Apoi m-am gîndit că poate de fapt este în stare să-mi citească gîndurile, el sau altcineva, nu-mi era prea clar. Tobit, atunci cînd i-am povestit scena, mi-a dat dreptate, a spus:

— Da, cred că ai dreptate!

se gîndea la faptul că cireșele alea și sîmburii nu existau cu adevărat și atunci i-am pus baronului singura întrebare pe care puteam să i-o pun și am încremenit așteptînd răspunsul:

— Și noi sîntem în aceeași situație, spuse baronul Casimir Spurek, ziua înaintă către amiază fără ca trupurile noastre s-o urmeze, eram neclintiți și poate de aceea veșnici, prîponiți pe scaune și privind în gol; ochii noștri nu vedeau decît alb și îndepărtat și peste alb se răsfrîngea ca un guler nesfirșit întunericul.“

Asta e tot, adică vreau să spun că asta e tot ce s-a întîmplat atunci, cînd, pentru prima oară, Simon și Theopomp l-au vizitat pe baron. După o vreme, același servitor cu perucă și livrea a venit și a strîns totul de pe masă. Baronul s-a scuzat și i-a părăsit pe cei doi.

— Să mergem și noi, a spus Theopomp, care tot timpul a moțăit sub scaun, și curînd erau iarăși în soarele alb al amiezii, se mișcau pe sub bălăriile încinse și în aerul umed musculițe zburau greoaie și bîzîind enervant. Simon se simți brusc singur, îi era dor de tatăl lui și poate și de Mikes, cîteva lacrimi îi șiroiră pe obraji:

— Nu are nici un rost să plîngi, băiete, așa va fi pentru totdeauna, vei fi singur și îți va fi dor de tatăl tău și de prietenul tău, Mikes.

Fără să se poată stăpîni, nici el nu știa bine ce se întîmplă, simțea numai sub tălpile goale

țărîna călduță, fișîitul mersului îi umplea auzul, precum și țîrîitul inform al zilei, brusc, izbucni în plîns. Theopomp se prefăcu că nu vede plînsul copilului, merseră mai departe și, atunci cînd ajunseră iar în stradă, Simon își șterse lacrimile cu podul palmei, Theopomp catadicsi să spună:

— Dacă am avea chef, am putea merge la baronul Spurck, uite, pe porțița asta se intră în grădina lui. Are o grădină mare și neîngrijită, plină cu bălării și pe sub ele se joacă o mulțime de șopîrle și gușteri.

Dar toate astea n-au poate nici o însemnătate sau nu însemnătatea pe care, mergînd și ascultîndu-l pe Theopomp, Simon Talaba le-o acorda și nici gîndul că tot ceea ce se întîmplă, s-a întîmplat, nu este cu prisosință necesar. Soarele coborîse în dreptul privirilor lor. Dinspre fosta biserică a Ursulinelor se auziră bătînd clopotele. Theopomp spuse:

— Nu mai am chef de nimic!
dar nici Simon nu părea să aibă vreun chef anume, se învîrteau pe lîngă gardul îmbrăcat în iederă al grădinii baronului Spurck și lumina îi lovea în frunte.

Și totuși, spre seară, atunci cînd după-amiaza părea că se pierde printre foșnetul frunzelor, atunci de-abia, un oarecare chef de viață poposi în mădularele lor amorțite și tot atunci înspre Turnul Măcelarilor cerul se despică de lumina unui fulger ca o sabie de cositor. Cîrduri de mierle și de grauri forfotiră pe deasupra capetelor celor doi.

— Să mergem în grajd, spuse Simon, porni, fără să-l mai aștepte pe Theopomp, în întîmpinarea ploii și a beznei din ea.

„Nu am ajuns însă niciodată acolo, fiindcă, printre florile înalte și aplecate din cauza vîntului, am zărit-o pe Sara îngenunchiată și goală și pe umerii ei albi și strălucitori sforile mătăsoase ale apei încremeniseră. Am îngenuncheat alături de ea, i-am văzut sîinii sumețindu-se. Mi-am aplecat privirea spre pîntecul ei. Ea se făcu atunci uriașă și pîntecul ei se făcu uriaș, acoperi lumea. Mă zbăteam înăuntrul ei și o apă calduță și foșnitoare ca o mîngîiere mă învălui adormitoare și lipsită de orice înțeles. Nu mai știam nimic, simțeam însă un lichid vîscos acoperindu-mă, înălțîndu-se spre buzele mele, m-am zbatut și mîna ocrotitoare a tatălui meu se întinse către mine, îmi atinse fruntea, mă liniști.“

— Nu-ți fie frică, spuse Sara, întinse mîna ca un lujer înspre umărul lui Simon.

O lumină nepămînteană se făcu iar peste ei, strălucitoare ca o beteală, se scurse în mici suvițe argintii peste capetele lor, ai fi putut crede că cineva, jucîndu-se, deapănă un fir strălucitor: povestea aceasta.

Și totuși, seara, în fiecare seară, în definitiv, Simon reușea în fața văduvei Koch să se poarte ca un copil obosit și atît. Acum stă într-un ciubăr și în ciubăr este apă și deasupra apei plutesc clăbuci și jeg. Jegul poate fi asemuit cu niște pete de mucegai, clăbucii sînt albi și din cînd în cînd pocnesc, împroșcînd cu stropi fini dușumeaua. Simon Talaba, cu genunchii

la gură, mai mult doarme decît se spală, asta e tot ce poate să vadă văduva în timp ce așterne masa, pune mîncare pentru Simon într-o farfurie de cositor.

— Ai de gînd să termini odată? spuse într-o vreme.

Simon tresări și se ridică din ciubăr, se întoarse cu spatele la văduvă și începu să se șteargă într-o doară. Se înfășură în prosop și păși delicat peste marginea hîrdăului, ajunsese cu picioarele ude pe dușumea, lipăi fericit și atent la ceea ce face. O zoaie călduță se scurse de pe picioarele lui lungi și subțiri ca niște bețe.

— Mi-e somn, spuse în timp ce se așeza la masă.

Culese ceva din farfurie și începu să mestece. O șuviță aurie de grăsime i se scurse pe bărbie.

— O să adorm, spuse, și o să visez că dorm, mai spuse, și o privi pe văduvă.

— Asta faci în fiecare zi de cînd Máté Talaba te-a lăsat aici.

Trupul copilului tresări și se cufundă în somn, ochii îi rămaseră însă deschiși și privind: Spurck, cel pe care îl visa acum, se apropie de ei și puse pe masă o tavă cu cireșe, apoi se așeză pe un scaun. Văduva privi cireșele, apoi mormanul de sîmburi însîngerăți care creștea pe o farfurie goală.

Și totuși, se va gîndi Simon Talaba, tot ce s-a întîmplat în vara aceea și apoi toamna și începutul iernii, tot timpul ăsta a rămas încremenit în mintea lor și ar trebui să mint, dacă aş spune că nu și în mintea mea.

Baronul Spureck îl privi pe copil, spuse:

— A adormit, și ăsta e singurul lui fel de a opri timpul.

— De ce ai venit? întrebă văduva Koch, se uită la el.

— Îl caut pe Tobit, spuse baronul, dar n-ar trebui să bagi mîna în foc că e așa, fiindcă tot ceea ce se întîmplă acum se întîmplă în capul lui Simon. El își amintește de noi și de aia noi respirăm și așteptăm.

Văduva Koch se sculă și aduse o cană cu bere, o puse în fața baronului și baronul își cufundă fața în spuma adîncă și, cînd dădu de lichid, începu să bea și să ghiortăie și să ofteze.

Cu ochii deschiși și țepeni, Simon îi privea, îi privește:

Apoi a venit noaptea și somnul cuprins în ea. Simon stă cu ochii deschiși în mijlocul nopții și ochii lui văd pîntecul Sarei palpitînd alb. El este în pîntecul nopții și noaptea a așezat peste el, ca o mîzgă căldută, întunericul. Acum se strecoară din pat și cu gesturi încete își trage hainele pe el. Ascultă. Se aud foșnete, precum și clipocitul nopții. De undeva se aude un cîntec de flaut, Simon ascultă atent, apoi deschide fereastra și, ca și cum ar fi făcut asta mereu, iese pe ea în aerul înmiresmat de afară. Pășește ușor ca o pisică, așa cum a învățat de la Theopomp. Se îndreaptă spre casa doctorului Hübner și, pe o porțiță ferită, intră în grădină. Începînd de sub cireș, picioarele lui calcă pe urme deja vechi, se apropie de zidul casei alburind și legănîndu-se, oprește legăna-rea închizînd ochii. Caută o fereastră și, cu un